

Waterschap Hunze en Aa's: van Boekarest tot Addis Abeba

Naast Roemenië is waterschap Hunze en Aa's sinds kort actief in Ethiopië. De projecten zijn in gang gezet na de herijking van het waterschapsbeleid over internationale samenwerking in 2010. De winst? Veel nieuwe kennis over de werk- en denkmethoden van buitenlandse watercollega's, een goede invulling van de wens om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en een versterkt netwerk van waterpartners in Nederland.

VISIE OVER DE GRENS

Met de komst van de *Toekomstvisie internationale samenwerking 2010-2015* in juni 2010 kwam er meer ruimte voor een type projecten dat pas de laatste jaren bij de waterschappen in opmars is: de ontwikkelingsprojecten. Al langer is er sprake van initiatieven op het gebied van internationale samenwerking die draaien om de uitwisseling van vakkennis, veelal met landen in de Europese Unie. Behalve deze initiatieven beschrijft de *Toekomstvisie* dat waterschap Hunze en Aa's op gepaste en bescheiden wijze tegemoet zal komen aan de behoefte van het buitenland aan kennis over waterveiligheid en waterkwaliteits- en waterkwantiteitsbeheer. Zeker niet minder belangrijk voor buitenlandse partners is daarnaast het vergaren van kennis van niet-technische vraagstukken die komen kijken bij watermanagement en die van doen hebben met wat vaak 'water governance' wordt genoemd. Met de overdracht van kennis ver buiten de grenzen van het eigen werkgebied wenst Hunze en Aa's aan te sluiten bij het Akkoord van Schokland betreffende de Millennium Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties en de wens van de Rijksoverheid van een internationaal actieve watersector. Daarnaast bestaat het eigen streven om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen, van tijd tot tijd zelfs voor wateropgaven in een ander land of werelddeel. Bovenal is Hunze en Aa's met vele andere waterschappen overtuigd van de positieve effecten die internationale kennisdeling met zich meebrengt voor de eigen medewerkers. De enige financiering die het waterschap in principe beschikbaar stelt, betreft de dekking van de kosten van de uren die medewerkers aan internationale samenwerking besteden. De meeste aandacht heeft het waterschap momenteel voor Roemenië en Ethiopië.

WATER OPERATOR PARTNERSHIP ROEMENIË: ZIJ AAN ZIJ SAMENWERKEN

In september 2011 is Hunze en Aa's gestart met een driejarig 'Water Operator Partnership' (WOP) met het drinkwater- en afvalwaterbedrijf Apa Canal S.A.

Galati in het oosten van Roemenië. Het waterschap doet dit samen met Waterbedrijf Groningen. Apa Canal S.A. Galati is voortgekomen uit enkele regionale waterbedrijven die tot 2010 nog zelfstandig in het gebied opereerden. Het nieuwe provinciale bedrijf heeft tot taak de komende acht jaar de 645.000 inwoners in het beheergebied met een oppervlakte van 4500 km² aan te sluiten op leidingwater en riolering. In de steden zijn deze doelen grotendeels al bereikt, maar de verschillen met het platteland zijn groot: niet zelden haalt men daar nog het veelal vervuilde drinkwater uit de put en wordt afvalwater direct op de rivier geloosd. De grote opgave waarmee Apa Canal zich geconfronteerd ziet, heeft de directeur van het bedrijf ertoe bewogen om de Nederlandse partners om hulp te vragen. De wens van het waterschap om de Roemeense bevolking van betere leefomstandigheden te voorzien is de reden dat Hunze en Aa's gehoor aan deze oproep heeft gegeven. Op die manier zet het waterschap de samenwerking voort die al sinds 2003 in eerdere projecten met Roemenië ontstaan is.

Het partnerschap wordt gekenmerkt door kennisuitwisseling op medewerkersniveau. De samenwerking richt zich op een tal van onderwerpen, van vraagstukken over telemetrie en beheer en onderhoud van installaties tot aan slibverwerking en waterkwaliteitsmonitoring. Tevens hebben de Roemenen aangegeven behoefte te hebben aan samenwerking aangaande thema's als klantrelaties en belastinginning. In december 2011 heeft er een missie in Galati plaatsgevonden. De Roemeense en Nederlandse collega's hebben toen samen de trainingsprogramma's voor de komende drie jaar uitgewerkt. Sindsdien is met de uitvoering gestart. In 2012 zullen de Roemenen een bezoek brengen aan hun Nederlandse collega's om te leren van de praktijk bij Hunze en Aa's en Waterbedrijf Groningen en om verdere stappen te zetten met de trainingsprogramma's.

Roemeense collega's bezig met het trainingsprogramma.

Henk Loyinga en Suzanne Vennix in gesprek met lokale bestuurders.

ETHIOPIË: CAPACITEITSVERSTERKING GEMEENTELIJKE WATERDIENSTEN

Met de recente samenwerking in Ethiopië heeft het waterschap zijn eerste stappen gezet buiten het Europese continent. Hunze en Aa's heeft de kans om stap voor stap ervaring op te doen op dit voor hen onontgonnen terrein, doordat het aansluit bij een bestaand consortium van de waterschappen Velt en Vecht en Hollandse Delta, kennis- en opleidingsinstituut voor water UNESCO-IHE en de stichting RAIN. Het project *From Single to Multiple Use of RWH Schemes in Eastern Ethiopia* vindt plaats in Dire Dawa Administrative Council (DDAC) en Meta woreda, circa 500 kilometer ten oosten van de hoofdstad Addis Ababa. In nauwe samenwerking met verscheidene lokale Ethiopische partijen werkt het Nederlandse consortium aan capaciteitsversterking van de gemeentelijke waterdiensten ten aanzien van strategische planning en coördinatie van het lokale watermanagement en datamanagement (de verzameling en verwerking van technische en sociaaleconomische gegevens van het werkgebied). Training in waterkwaliteitsmetingen en onderzoek naar mogelijkheden om lokale economische activiteiten te bevorderen nemen tevens een belangrijke rol in.

Tot slot zullen bestaande structuren voor 'rainwater harvesting' (het verzamelen en opslaan van regenwater voor hergebruik) worden versterkt en uitgebreid, waarbij het accent komt te liggen op het meervoudig gebruik van water op duurzame wijze. Het eerdergenoemde begrip 'water governance' speelt in dit project

een zeer belangrijke rol. Het is gebleken dat er doorgaans geen gebrek is aan technische kennis, maar dat de Ethiopische partijen vooral behoefte hebben aan ondersteuning bij managementvraagstukken.

In november 2011 diende het bezoek aan Addis Ababa, DDAC en Meta wordeda voor Hunze en Aa's voornamelijk als een eerste verkenningmissie. Tijdens de reis heeft het Nederlandse consortium diverse veldbezoeken gebracht en gesprekken gevoerd met de lokale partijen, die de voornaamste inspanning zullen leveren in de verdere uitvoering van het reeds gestarte project. Hunze en Aa's zal met een klein budget en tijdsinzet van enkele medewerkers bij deze uitvoering betrokken blijven.

DE WINST VOOR HUNZE EN AA'S

Wat zijn nu de ervaringen van Hunze en Aa's van deelname in deze ontwikkelingsprojecten? Welke voordelen heeft de organisatie nu zelf van internationale samenwerking?

Zoals eerder aangegeven, vindt het waterschap het belangrijk om een gepaste invulling te geven aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid, die hij zichzelf toedicht en die wordt bevestigd door de Rijksoverheid. De werkzaamheden in Roemenië en Ethiopië leveren hieraan een goede bijdrage. De projecten helpen het waterschap op weg met zijn wens om kennis te delen buiten de grenzen van zijn eigen werkgebied.

Een bijkomend voordeel van internationale samenwerking is dat projecten vaak in samenwerking met andere waterschappen alsmede bedrijven, non-gouvernementele organisaties en kennisinstituten plaatsvinden. Middels de samenwerking in Roemenië en Ethiopië, maar ook door Europese kennisprojecten, heeft Hunze en Aa's zeker de vruchten geplukt van het versterkt nationaal netwerk van waterpartners dat aan gezamenlijke internationale doelen werkt.

Wellicht nog wel de grootste waarde voor het waterschap van internationale ontwikkelingsprojecten zit in de kennis, die zijn medewerkers vergaren in deze projecten. Op het gebied van techniek en technologie is deze nieuwe kennis mogelijk beperkt, maar ten aanzien van cultuur en alternatieve denk- en werkmethoden is deze des te groter. Zonder uitzondering ervaren waterschapsmedewerkers een kortdurend buitenlands bezoek als leerzaam, inspirerend en motiverend. Met name bij het partnerschap in Roemenië zijn experts in uiteenlopende functies en van diverse afdelingen betrokken, waardoor het project breed gedragen wordt en veel enthousiasme bij de mensen losmaakt. Een winst voor het buitenland dus, alsmede een winst voor ons!

*Suzanne Vennix, beleidsmedewerker internationale samenwerking
Waterschap Hunze en Aa's*